

2022-10-24

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2022-00638

Remiss - Betänkandet God tvångsvård - trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (SOU 2022:40)

Yttrande till Socialdepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande enligt bilaga 4 till tjänsteskrivelsen daterad den 24 oktober 2022.
2. Kommunstyrelsen förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av vissa frågor enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, LPT, och lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV, samt analysera behovet av förändringar och förtydliganden av regelverket. Syftet med översynen har varit att ytterligare stärka barnrättsperspektivet, rättssäkerheten och säkerheten i vården för personer som tvångsvårdas med stöd av LPT och LRV.

I betänkandet finns elva förändringsförslag. Bland annat förslag om ett stärkt barnrättsperspektiv inom LPT och LRV. Om de föreslagna förändringarna genomförs är det utredningens uppfattning att de skulle förbättra villkoren för tvångsvårdade patienter i flera olika avseenden. Samtliga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 jul 2023.

Ärendet

Utredningen har överlämnat betänkandet SOU: 2022:40 God tvångsvård – trygghet, säkerhet och rättssäkerhet i psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård. En sammanfattning av betänkandet framgår av bilaga 1 till tjänsteskrivelsen. Betänkandet är ute på remiss till och med den 6 december 2022. Nacka kommun är remissinstans och har möjlighet att lämna synpunkter.

Ärendet har behandlats på socialnämndens sammanträde den 27 september 2022, § 46. Socialnämnden beslutade att överlämna synpunkter till kommunstyrelsen gällande remissen. Socialnämndens synpunkter framgår av bilaga 3 till denna tjänsteskrivelse.

Innehållet i remissen i korthet

Utredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av vissa frågor enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, LPT, och lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV, samt analysera behovet av förändringar och förtydliganden av regelverket. Syftet med översynen har varit att ytterligare stärka barnrättsperspektivet, rättssäkerheten och säkerheten i vården för personer som tvångsvårdas med stöd av LPT och LRV.

Den nuvarande tvångsvårdslagstiftningen, LPT och LRV, infördes för cirka trettio år sedan. Brister och missförhållanden inom den psykiatriska tvångsvården och den rättspsykiatriska vården har sedan dess återkommande uppmärksammats, vilket har ställt krav på en än mer ändamålsenlig och moderniserad lagstiftning. Under de senaste årtiondena har lagstiftningen också kompletterats och skärpts vid ett antal tillfällen och på ett antal punkter. Utredningen har tolkat direktivet till denna utredning som ett uttryck för en ambition att ta ytterligare steg för ökad trygghet, säkerhet och rättssäkerhet för patienter i psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård, steg för att skapa en ”god tvångsvård”. Om de föreslagna förändringarna genomförs är det utredningens uppfattning att de skulle förbättra villkoren för tvångsvårdade patienter i flera olika avseenden. Samtliga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Utredningens förslag i korthet

- Barn får inte tvångsvårdas tillsammans med vuxna
- Beslut om tvångsåtgärder för att upprätthålla ordning eller säkerhet ska kunna överklagas
- Två alternativ gällande prövning av beslut om behandling utan samtycke
- Rättsläget när det gäller tvång vid behandling utan samtycke behöver tydliggöras
- Inspektionen för vård och omsorg, IVO, ska utreda klagomål även på överklagbara beslut
- Patienter ska informeras om möjligheterna att få ett beslut om en tvångsåtgärd prövat av en oberoende instans
- En patient som vårdas enligt LPT eller LRV har rätt till dagliga aktiviteter på vårdinrättningen och att vistas utomhus minst en timme varje dag
- Endast patienter som anges i 1 § andra stycket LRV får placeras på LRV-inrättningar
- Allmän inpasseringskontroll möjliggörs på samtliga LRV-inrättningar
- Allmän försändelsekontroll möjliggörs på samtliga LRV-inrättningar
- Utvidgad anmälningsskyldighet till IVO:s säkerhetsregister

I betänkandet ges även förslag på hur förändringarna ska finansieras.

Juridik- och kanslistabens bedömning och förslag till yttrande

Juridik- och kanslistaben har tagit del av socialnämndens synpunkter och delar deras bedömning. Vård i enlighet med LPT och LRV är regionens ansvarsområde. Förslaget är

därmed att Nacka kommun inte lämnar några synpunkter på förslagen i betänkandet utöver att det är positivt att barnrättsperspektivet stärks ytterligare inom tvångsvården.

Ekonomiska konsekvenser

Förslagen i betänkandet medför inga ökade kostnader för kommunen.

Konsekvenser för barn

Barn, och i synnerhet barn som är i behov av psykiatrisk vård, är en särskilt utsatt grupp. Det är därmed positivt att barnrättsperspektivet stärks i lagstiftningen för psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk tvångsvård.

Bilagor

1. Sammanfattning av SOU 2022:40. För det fullständiga betänkandet se [God tvångsvård – trygghet, säkerhet och rättssäkerhet i psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård - Regeringen.se](#)
2. Protokollsutdrag socialnämnden den 27 september 2022, § 103
3. Socialnämndens synpunkter
4. Förslag till yttrande

Christopher Arontaus
Tf. kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Julia Tham
Utredare
Juridik- och kanslistaben